

Van pedagogische visie naar natuur als pedagogische ruimte

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Informatie verzamelen over de pedagogische visie / beleid voor het maken van veranderplannen voor het inzetten van natuur als pedagogische ruimte.

VOOR WIE

Pedagogisch coach

DOEL

Visie/beleid als basis voor het maken van veranderplannen. Wat ligt daarover al vast, wat moet nog uitgewerkt/concreter gemaakt worden?

WAT

Inventariseren hoe binnen jouw organisatie de pedagogische visie van invloed is op het concreet inzetten van natuur als pedagogische ruimte.

WERKWIJZE

Een handleiding om zicht te krijgen op de visie van jouw organisatie en welke rol de natuur hierbinnen heeft als pedagogische ruimte.

GOED OM TE WETEN/INLEIDING

In jullie pedagogische visie of beleidsplan staan misschien uitgangspunten voor het benutten van de natuur als pedagogische ruimte; een omgeving waarin kinderen actief en autonoom met de natuur in contact komen.

Misschien is er bijvoorbeeld een uitgewerkte visie op de inrichting van de natuurlijke buitenruimte. Bij het benutten van de natuur als pedagogische ruimte gaat het om meer dan alleen de aanwezigheid van natuur. Het gaat om de actieve interactie tussen kinderen en de natuurlijke omgeving, waarbij de rol van de professional en de kwaliteit van de buitenruimte beiden van groot belang zijn.

1. Lees de pedagogische visie en het pedagogisch beleid van je organisatie door.
2. Maak vervolgens een nieuw document waarin je, in steekwoorden, alle elementen zet die volgens jou te maken hebben met natuur als pedagogische ruimte.

Soms kan dat heel concreet zijn zoals 'in de peutergroepen spelen kinderen naar eigen inzicht met losse natuurlijke materialen zoals takken, stenen, etc.'. Soms is dat een meer algemeen uitgangspunt, bijvoorbeeld 'wij bieden een omgeving waarin kinderen autonoom met de natuur in contact komen'. Probeer zo'n algemeen uitgangspunt praktisch te vertalen naar wat dat betekent. Dit kan in een teamoverleg (zie hieronder punt 3), maar je kunt ook alvast zelf voorwerk verrichten. Je eigen voorstellen kan je dan in het teamoverleg bespreken.

Bijvoorbeeld:

'Wij bieden een omgeving waarin kinderen autonoom met de natuur in contact komen' betekent:

- De natuurlijke materialen staan in het zicht en zijn binnen handbereik van de kinderen
- ...

Je kunt hierbij de [Kijkwijzer natuur als pedagogische ruimte](#) en de [Pedagogische Kennisbasis](#) gebruiken als hulpmiddelen om de pedagogische visie praktisch te vertalen.

Als je ziet dat het pedagogisch beleid van je organisatie nog niet zo uitgewerkt is naar aandachtspunten voor natuur als pedagogische ruimte, is het misschien goed om, voordat je met je team in gesprek gaat, een tussenstap in te lassen. Ga in gesprek met degene(n) die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het pedagogisch beleid. Gezamenlijk kunnen jullie onderzoeken of, hoe, met wie en op welke punten het pedagogisch beleid kan worden uitgewerkt.

3. Het document dat je gemaakt hebt over pedagogische visie en natuur als pedagogische ruimte (punt 2) kan gebruikt worden om hierover met de pedagogisch professionals in gesprek te gaan.

Daarbij kan in een teamoverleg besproken worden:

- Voldoet de ruimte en ons pedagogisch handelen aan de concrete punten die in het pedagogisch beleid staan over natuur? Zo niet: wat zou er veranderd moeten worden?
- Hoe kunnen we de meer algemene uitgangspunten (bijvoorbeeld het bieden van een omgeving waarbij kinderen in contact met natuur komen) praktisch vertalen?

Wat betekent dat voor :

- de inrichting van de buitenruimte
- het pedagogisch handelen van de pedagogisch professional